

Snežana Stojilković

Filozofski fakultet,
Niš

Zvonimir Dosković

Viša škola za obrazovanje vaspitača,
Aleksinac

IMPLICITNE TEORIJE O MORALNOM VASPITANJU KOD NASTAVNIKA

U radu se razmatraju implicitne teorije nastavnika o moralnom vaspitanju. Prikazani su rezultati istraživanja sprovedenog u osam osnovnih i srednjih škola iz Niša na uzorku od 127 nastavnika. Za potrebe ispitivanja napravljen je upitnik (detaljno opisan u radu), sastavljen od tvrdnji koje predstavljaju različita teorijska shvatanja procesa moralizacije. Na jednoj strani su koncepcije koje polaze od toga da je čovekova priroda rđava i da je osnovni cilj vaspitanja da se onemogući njeno ispoljavanje primenom postupaka iz okrilja «pedagogije kočenja i ukalupljivanja». Na drugoj strani su koncepcije koje počivaju na verovanju u suštinski dobru ljudsku prirodu i korišćenju vaspitnih metoda kojima se podstiče ostvarivanje potencijala za lični rast i saradnju sa drugima. Nalazi istraživanja pokazali su da vaspitnu praksu odlikuje istovremeno korišćenje raznorodnih, ponekad međusobno isključivih, vaspitnih metoda. Autori ocenjuju da je stanje zabrinjavajuće jer ne postoji zaokružena i obuhvatna teorija moralnog razvoja na kojoj bi se zasnivala odgovarajuća koncepcija moralnog vaspitanja.

Ključne reči: moralno vaspitanje, implicitne teorije, pedagogija kočenja, humanistička koncepcija moralnosti, nastavnici

TEACHERS' IMPLICIT THEORIES ABOUT MORAL EDUCATION

The paper considers teachers' implicit theories about moral education. The paper reports the results of investigation conducted on the sample of 127 teachers from primary and secondary schools in town Nis. The questionnaire was made for the investigation purposes (described in detailed), consisted of statements that represent different theoretical standpoints of moralization process. There were two

groups of concepts. One starts from the fact that man's nature is bad and that the primary goal of education is to prevent its manifestations by the procedures of "inhibiting and molding pedagogy". The other is based on the belief that human nature is good in its essence and educational methods should assist in using one's potentials for personal growth and cooperation with others. The findings indicate that current educational practice is characterized by simultaneous employment of diverse, at times mutually excluding, educational methods. The authors conclude it is worrying situation because there is not a comprehensive and complete theory of moral development that a corresponding concept of moral education would be based upon.

Keywords: moral education, implicit theories, inhibiting and molding pedagogy, humanistic theory of morality, teachers